

Մանգրամի Էֆեմար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԳԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՅՈՒԼԻՍ 2 ՃԻԻՄՍ ԻՐԹԷՍԻ

ՆԻԻՄԷՐՈ 89

Մանգրամի Էֆեմար համար 6 եանի սենետե 300
նիւթե վերելի, տէնէվի գրքի, բաթա փարսաւ տախի
իշնետե օլարագ, 200 ղէ՛ օլուպ, ալթը 100 ղէ՛ օլա-
ւագ, վէնիւթե տախի 50 ար փարսաւ սաթըլաւագ տըր:

Իլանաթըն պէճէր ասթըլ իշն, պի-
րինճի տէֆատա 5, իքինճի տէֆատա 2,
վէ իւլիւթիւ վէ օայր տէֆալարտա 1
էր ղուրուշ ալընաւագ տըր:

Մեթուպ վէ օայրիւ, իսթանպուլա Պաղէ Գարուս-
իւրիճիտե, գարաղուլանէ իլէ ճամիի չէրիֆ տըր եւ-
րինաէ քեային Շապը իսանքնտա, Կարապետ 8. փանտա
եանըն 18 նիւթեօլու օտարնա կէօնտերիլէճ տըր:

ԲԵՍՄԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՕՍՄԱՆԼԸ ՖՕՆՏՕԼԱՐԸ

Լօնտրա, 12 յուլիս.

Էօհամը Ումուսիլիէ

աշըլտը 251-3

գարանտը 26-

ԻՍՍԱՆՊՕԼ

ԷՍՅԱՍՐԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅՅԷ

Յուլիս	1	Էն եիւքաէք	50-15
	2	Էն աշաղը	29-16
	3	Գարանտը	29-21
	2	Աշըլտը	29-34

Կէչէն կիւնէր, Էփօպատան իտա-
սէթէն թէլէկրաֆ ալմանա պաշաեա-
ճաղըմը իւմիտիսի պէյան իլէմիշ իտիք.
Իլթէ պու կիւն պիրինճի տէֆա օլարագ
ալըլըզտըր, վէ պուլնտան սօնրատա բէ-
տէրբէյ ալաճաղըզ.

Փարիս, 12 յուլիս.

Ալընան խապէրէրէ նազարէն Բրուսիա
իլէ իթալեա միւթարէքէյի բէտտ իթմէքտէ
տիրէր.

Բրուսիալըլար Մօրապիեա մագարըր հիւ-
քիւթի օլան Պրիւնէ սօղըրու իլէրուլէմէքտէ
տիրէր.

Արշիտիւք Ապրէիսթմարէշալ Պէնէտէքին
եէրինէ կէչմիշ տիր.

Ֆրանսա թէրսանէսի օլան Թուլօնտան իքի
ֆրէկաթ վէնէտիկէ կիթմէք իւզրէ եօլա
լըզմըշտըր.

Ֆրանսա տօնանմաը (գաննէն) թէտարի-
քեաթը լաղըմէյէ տէֆամ իթմէքտէ տիր.

Իսթանբուտա մարէշալ Նարվաէզ, Ուտ-
նէլին եէրինէ կէչմիշ տիր.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽՈՐԻՃԻՅՅԷ

Տիւնքի Գուրիէնին պիր թէլէկրա-
ֆընտան, Բրուսիա տէվէթիսին, Ալըս-
թիւս տէվէթի իշին Ալմանեա գօնֆէտէ-
րասիօնուլտան չըգմաթըր թէքիլի իթ-
տիկի անշաղըմըշ տըր.

Բրուսիան պու թէքիլի, էսկի
պիր շէյ օլմալըպ, իլա եէնի մէյտանէ
լըզմըշ օլտուղուլտան, քէսպ իթտիկի
ֆիւթուհաթտան նէշէթ իթմիշ, ետ-
իւտ ճէսարէթ ալմըշ օլտուղուլտա շիւ-
հէ եօգ տուր. վէ իլթէ շիմաի անշաղը-

մաղտա տըր քի, շու մուհարէպէտէն Բը-
րուսիանըն ալը մագսէտի, Ալթըրիայը
պիր թարաֆա աթարագ, իթալեա տէվ-
լէթիսին իթալեաա եարաղը կիպի,
Ալմանեանըն քեաֆֆէյի հիւքիւմէթիւ-
րինին լաղվիլէ քէնտիսինէ իլհագ գըմագ,
վէ էն պիւլիւք տէվէթիւրտէն պիրիսի
օլմագտըր, լաքին պու միւրատընըն հու-
սուլինէ միւմանաթ իտէճէք պաշըճա
իքի պիւլիւք մէվանի վար տըր. պիրիսի
Ալթըրիանըն սօն գանըր տէօքէնէ գա-
տար ճէնքիշիլ րուլի իլիգա կէօսթէլմ-
լէճէկի, շիւնքի օլ վագըթ իքինճի տէ-
րէճէտէ օլան տէվէթիւրին սրրուսընա ի-
նէճէկի շիւրհէսիգ տիր, վէ իքինճիսի
Ալմանեա հիւքիւմէթիւրինտէն չօղալը-
նըն քէնտի հուգուղալընտան վագ կէչ-
մէյէճէքիւր տիր, պագալմ շու աղըր
մէսէլէ նասըլ շալը օլունաւագ տըր.

Տիւնքի Գուրիէնէ, յուլիս 10 թարիս-
լէ ալընարագ օգուլնան պիր թէլէկրաֆա
կէօրէ, բրէնս Նարօլէօն ճէնապլէրի վէ-
րօնա գալէսինի վիզթօր Էմմանուէլէ
թէալիմ իթմէք իւզրէ, իթալեաա կիթ-
միշ տիր, վէ միւթարէքէնին գարարը
միւզաքէրէսի նիլէթիլէ, Բրուսիատան
վէ Բուսիատան փարիսէ պիրէր բրէնս
կէլմէքտէ իմիշ.

—Տիւնքի Լա Թիւրքիտէ տախի շու
թէլէկրաֆ օգուլնուլ տուր.

Փարիս, 7 յուլիս.

Բրուսիալըլար Պապիէրաեա կիրմիլէր իւէ-
տէ, Սագսօնեանըն Մէյնինճէն տիւգալըղըն-
տա վագը Գալթէննօրտէմտէ գօվուլմուշար
տըր: Ֆուլտանըն ճէնուպ թարաֆընտա
վագը օլուպ, վէ Հէսս սինօրուլտա պուլու-
նան Պրիւքէնօյու գապթ իթմիլէր տիր.
Միւթարէքէթէքիլիքէ գարալըզ նէ ճէվապ
ալընտըր կէնուգ մալիւմ օլմամըշ տըր.

—Բրուսիա գրալը հագըթիւրի, ֆիւ-
թուհաթ հալաթիսի իւզէրինէ իզհարը
մէսէլէթ իշին սէրալը նէգտինէ թէճէմ-
միւ իթմիշ օլան էհալիլէ խիթապէն շու
աթիտէքի նութգու սէօլէմիշ տիր.

Քիւզէրինիգտէ միւշահէտէ օլունան վա-
թանքէրէքիլէք, էսէրի գալպիսիլգ աիմէք օլ-
տուղուլտան, գալպիսի թէէսիւր իթմէքտէ

տիր: Հագգ թէալեա հագըթիւրի պէհատըր
ասկէրէրիմիլի գաֆէրեապ գըլմըշ տըր. լա-
քին, պու գատարը տանա պիր պաշալանըճ
օլուպ, ալը կիւլիւք պուլնտան սօնրա
հասըլ օլաճաղընտան, մարիֆէթ տախի պուլն-
տան սօնրա իշ կէօրմէք տիր: Ֆիւթուհաթ
տալիմա պիլիմ պանտէրամըղտա գալմըշ
տըր, վէ սայէյի Հիւքմէթիւրաեա, իլէ-
րուտէ տախի քէսպի ֆիւթուհաթ իտէճէյի-
միլէ մէլի էղլէպիմտէն օլմաղին, եարընքի
կիւն պիլգաթ օրաուեա կիտէճէյիմ: Իմտի,
Ալլահա կիւլէնէրէք, վաթան վէ գրալ ուղ-
րուլտա իզհարը ֆէտաքեարըզ իթմէք նի-
լէթիլէ իլէրու իլէրու գօլալըմ:

Վիէննա, 5 յուլիս.

Սագսօնեա գրալը հագըթիւրի վիէննա-
եա կէլտի, վէ իմբէրաթօր հագըթիւրի միւ-
շարիլէյի տէմիր եօլ ըսթասիօնուլտա գար-
չըլտըր: Մէրայ արապալարընտան 28 արա-
պա միւշարիլէյին թէվապիսինի վէ գալա-
պալըզլարըն իմբէրաթօրուլ սէրայրնաթա-
լըլտըր, վէ քէնտիսի տախի օրաեա էնտի.

Արշիտիւք ճէնապլէրի տախի, աիւնքի
կիւն էօլլէտէն սօնրա, վիէննայա կէլտի:
Կէօրիւնիւշէ նազարէն եարալը խաֆիշ
սուրէթտէ օլմալըտըր: Միւմայիլէյի տէմիր
եօլ մէրքէղինտէ, սապըգ Թօսգանա Կրան
տիւգասը գարչըլամըշ տըր: Արատան ճիւ-
զիճէ վագըթ կէլտիքտէ, իմբէրաթօր հագ-
ըթիւրի կիտիպ պիր վիլիթա վէրմիշ, վէ
պիր սաաթ գատար կէօրիւշմիւշ տիր.

Իքի աեազլարը եարալանտըղտան պաշ-
գա, պիրիսի օրտուտա իքէն քէսիլմիշ օլան
ֆէշտ մարէշալ գօնթ Թագսիլ Ֆէսթէթէս
տախի վիէննաեա կէլմիշ տիր.

Պրէսիս, 4 յուլիս.

Տիւնքի կիւն Կարիպալտի Մօնթօ Սուլի-
լօ մէվգըլարըն հիւճուլ իթմիշ իսէտէ, Ա-
վըսթիւրալըլար քէմալը գուվլէթ վէ միթա-
նէթ իլէ մուհաֆազա իլէմիլէր տիր.

Կէօնիլիւ ասկէրէր, պիր գաթիթէն
ղայպ իթտիքտէն սօնրա, Բօգգա տ'Անֆօ-
եա սօղըրու չէքիլմիլէր տիր: Կարիպալտի
խաֆիֆէ եարալանմըշ տըր.

խալի անհետն պէտք, պիտի նշանակուի միւս աւելցիլ իւր մերգումէ գրգ իւր պիտիլքտէ եաշամագտա իտի : Սաթ օն պիտի չենտ աագըգա կէտիքտէ, մէգըիւր խանէնին պիտիլնճի գաթընտա իգամէթ իթմէքտէ օլան անհետ Գաղօ նամ քիրանը, քէնտի օլանտընտա օթուրուպ եաղը եաղմագլա մէշ-ղու պուլունտուղու հալտէ, պաշը իւզէրինտէն, եանի իքիննի գաթտան պիտի տէօլուշ-մէ վէ կիւրէշմէ կիւրիւտիւտիւ կիպի պիտի կիւրիւտիւ իւր պէրապէր, աղըր պիտի վիւ-ճիւտին եէրէ տիւշմիսի սէսինի իշիթմիշ իտի :

« Սաթ օն պիտի չարեւէ կէտիքտէ, մերգում սինետր Մալօաղօ, ախլամպայն կէզմէքտէն կէրի տէօնտիւքտէ, մերգումէ Պօտէօնիւն օտաւընա կիթմէք իսթմիշ, վէ իւք օտաւընտան իշէրի կիրտիքտէ, գարան-լըգ օլտուղուն կէօրտիւկիւնտէն, մերգումէ նին եաթագ օտաւընտան իշէրի կիրտիւ, վէ օճագ էօնիւնտէ պիտի ատաւըն էլպիսէլիւրինի կիթիւտիկինի կէօրէրէք, մանճուպէն կէրիւշ չէ-քիթմիշ իսթտէ, հէման մերգում եապանճը, օինետր Մալօաղօնտան արգաւընտան եէ-թիւմիշ, վէ սանանլըգ իւզէրինտէ մերգում-մուն եանընտան կէշէրէք, ալէթթաճիւ մէր-տիվէնտէն աշաղա ինմիշ իտի :

« Պունուն իւզէրինէ սինետր Մալօաղօ, մերգումէ Պօտէօ էլպէթթէ եալընըգ տըր գաննի իւր, թէքրաթէն մերգումէնին եա-թագ օտաւընա կիթմիշ, վէ պիտի մէնգարէի տէշէթամիգ, եանի գաթիւ իւր եաթաղըն արա եէրինտէ, մերգումէնին գանլար ի-չինտէ եաթմիշ օլտուղուն կէօրմիւշ իտի : Վէ մերգումէնին եանընտա գանլար իւր միւլէմմա պիտի ուսթուրա պուլունտուղու հալտէ, պօյնու թա խըրթաղընտան տէրին օտուրէթտէ քէսիւմիշ իտի : Վէ կէրէք տիվար-լար, կէրէք գաթուլար վէ կէրէք էշեալար իւզէրինտէ գանլար լէքէլէրի կէօրիւմէքտէ իտի :

« Մերգումէ քէք աղ ճան չէքիտիքտէն օճուրա, սօն նէֆէսինի գաթ իյլէմիշ իտի : Շու իւք ճինայէթի իրթիքեապ իտէն քէս, մերգումէնի էօլտիւրտիւքտէն սօնրա, օտա-սընտա նէ վար եօգ աշըրմաղա տախի չալըշ-միշ օլտուղունտան, գանլը էլլէրինտէն աշ-նալը օլտապըն անախթարընա, վէ տէրու-նինտէ պուլունտան չամաշըրլարա, վէ գա-րըշաղըմը օլտուղուն պիտի եօլ չանթաւընա գան լէքէլէրի պուլաշմը իտի :

« Մերգումէնին օտաւընտա պուլունտան կէրէք փարա, վէ կէրէք փարա իտէճէք չէյ-լէրին քեաթիքտէ չալընմը օլտուղտան պաշ-գա, չու խըրթաղըգ իսթ, սինետր Մալօա-ղօնտան չէհատէթինէ նազարէն, մերգումէ-նէ րանի օլուպ, վէ տէրունինտէ եիւզ Փը-րանգ գատար փարա պուլունտան պիտի ագճէ քիսէսի, մերգում սահիպ ճինայէթ Ֆիլպիս օտաւընտա պուլունտուն իտի :

« Գաթիլի մերգում, մերգումէնի էօլ-տիւրտիւքտէն սօնրա, վազըթ միւսաատէ իթտիկինտէն, կիճէլիւ պիտի տօլապ իւզէրինտէ պիտի լէյն իլինտէ էլլէրինի երգամը օլտու-ղունտան, մէգըիւր լէյնտէքի սուլուն գանա Պօյանմը օլտուղուն կէօրիւմէքտէ իտի :

« Մինետր Մալօաղօնտան, մերգումէնին հա-

լինի կէօրէրէք պաղըրմասը իւզէրինէ, կէր-չի հէրքէս գօշուշմուշ իտի իսթտէ, գաթիլի մերգումտա գաշմաղա վազըթ պուլապիւմիշ իտի : Լաքին, պուլունտան սօնրա պաշգա պիտի ճինայէթէ տախի ճիւրաթ իյլէտիկինտէն եազաեը էլլէ վէրմիշ իտի :

« Սէնա ճատտէսինտէքի չէրչիվէնի սին-ետր Տանկըթէրին եանընտա իշճիլիւ իթտի-կի վազըթ, ֆուրսաթ եաթիթ օլտուղուն-տան, Ֆիլպ ուսթաւըյա պիտիլքտէ, րէ-սիմէրէ չէրչիվէ կէշիւմէք իւզըրէ, Միտի նամ րէսիմճի տուլ գատընըն րէսիմանէսինէ կիթ-տիկինտէ, կէրչի գըթաւը ուֆագ, ֆագաթ կիրանպէհա օլտուղարը սուրէթտէ, լէշի պիտի քրէնա թարաֆընտան մերգումէ Միտիկէ թէսիլմ օլունտուն օլան պիտի չօգ մուշամպա իւզէրինտէ եաղըմը րէսիմէրի կէօրմիւշ ի-տի : 1866 սէնէսի յունվար օն պիտիլտէ, Ֆիլպ մերգումէ Պօտէօյիւ իտամ էլլէտիքտէն իւշ կիւն սօնրա, մերգումուն եէկէնի Պապիթիսթ նամ քէս, մուվագգաթ սուրէթտէ պիտի սը-ղընաճագ մէքեան կէօթէրմիւշ, վէ մերգում արգաւընա պիտի պըլուգ կիլինիպ, վէ բանթալօ-նու ճէպինտէն պիտիսինէ ղայէթ պիւլիւք պիտի սուֆրա պուլաղը, վէ տիկէր ճէպինէ տա-խի եաթաղընըն եիւզ չիլթէսինի վաղ իյ-լէմիւշ, վէ տօղըր Տանֆիւրթ ճատտէսին-տէ քեպին 5 նիւմէրօլու խանէյէ կիթմիւշ, վէ րէսիմճի Միտի նամ գատընըն ֆագրի-գասը գաթիւսունու վուրմուշ, վէ գաթիւ աշըրտըգտա իշէրի կիրէրէք, ուսթաւը սին-ետր Տանկըթէրի կէ կէտիկինտէ, կիւյա օրա-տա պիտի ալէթ ունութմուշ օլաուղունտա իֆա-տէ իթմիւշ, վէ պու արատաճէպինտէն եիւզ եասթըրը չիլթէսինի չըգարմը, վէ մէր-գումէնէ, աճապա մէգըիւր եիւզ չիլթէսի քէնտիսինիսին տիրտէյի սիւալ իյլէմիւշ իտի :

« Մերգումէ գատըն մերգումուն պու սիւ-ալի իւզէրինէ, պաշաղընա կիւճէնէրէք եիւ-զիւնիւ օպիտ թարաֆա չէվիտիքտէ, Ֆի-լպ հէման եիւզ եասթըրընը մերգումէնին եիւզիւնէ աթարագ, վէ պիտի թագրիպ պա-շընա տօլանարագ, պիտի էլի իւր պօղաղընը սըգտըրը հալտէ, տիկէր էլի իւր տախի աղ-զընըթութմուշ, վէ բարմագլարըյա մերգում-մէնի պօղմանա չալընմը իտի : Մերգումէ պու արատա եէրէ տիւշէրէք, ճան հալլիլլէ վէ մէյնուսիյէթ ղայրէթիլլէ մերգումուն էլլինի ըսըմը իտի : հալ պու քի, մերգում-մէնին ֆագրիգատընտան անճագ պիտի թախ-թարէրտէ իւր ալըրմը օլարագ սինետր Վէօլլէ նամ րէսիմճիսին ֆագրիգատը պու-լունտուղունտան, մերգումէնին չամաթա-սընը իշիթմիւշ, վէ կէլիպ գաթուսունա վուրմուշ իտի : հալ պու քի, հիշ պիտի ճէվապ ալամատըղընտան, գօշուպ սահան-լըգ իւզէրինտէքի բէնճէրէնէ կիթմիւշ, վէ գաթուսունու չաղըրտըգտան սօնրա, թէքրաթէն կէրի տէօնիւպ, մերգումէնին գաթուսունու էլլէ ալմը իտի : Պու հէն-կեամտէ սահիպ ճինայէթ քէնտիսինիյէթի իա-պիսէսինի իճրայէ գօյամատըղընտան, մաղա-զանըն գաթիւսունու աշմը, վէ սինետր Վէօշ-լէնէ « ատամ սիգտէ հիշ պիտի չէյ եօգ տուր, ազաճըգ քէնթիւքտիւր » տէմիւշ, վէ պատէ-հու, իւզէրինտէն ասլա պիտի աճէլլէ էսէրի

կէօթէրմիւշ քսիլին, մերտիվէնտէն աշաղը ին-մէյն պաշլամը իտի : Լաքին, պու արատա Միտի նամ գատըն ագըրը պաշընա թօթ-լանարագ, « թո՛ւթունուգ, թո՛ւթունուգ » տէյի պաղըրմանա պաշլամը օլտուղունտան, տապանլարը եաղլանարագ ֆիւրաթ եիւզ թոթմուշ օլան սահիպ ճինայէթին արգա-սընտան եէթիչիլտիկինտէն, կէրէք սուֆրա պուլաղը, վէ կէրէք եիւզ չիլթէսի հալտա եանընտա պուլունտուղու հալտէ, Ժագօպ ճատտէսի քէօշէսինտէ, մերգում թէվգըթ գըլընմը իտի :

« Մերգումէնին տիլլէրի եարատընտան ագան գանլար, էլի իւզէրինտէ կէօրիւտիւք-տէն պաշգա, կէրէք արգասընտաքի պըլու-ղու, կէրէք բանթալօնու, կէրէք իքի կէօմ-լէյի, կէրէք իշտօնուսու, վէ կէրէք գունտու-րալարընտան պիտիսի իւզէրինտէ էսքիմիշ գան լէքէլէրի տախի կէօրիւմէքտէ իտի : Յունուար 11 ինտէ հիւքիւմէթ թարաֆըն-տան, Տօֆին սօգաղընտաքի եաթտըրը օ-տաւը արաշտըրըլտըգտա, իւզէրինտէ գան լէքէլէրի պուլունտուղու հալտէ, պիտի մէն-տիլ, պիտի սէթրի, վէ հաթթա գօլլարընըն իշինտէ տախի գան լէքէսի օլարագ պիտի փալթօ, վէ քէգալիք տահա հէնուգ գան լէքէսի երյգանմը օլան պիտի բանթալօն, վէ պիտի պօշ ուսթուրա գապը պուլունտուն իտի :

« Մէգըիւր օտաւտա գօյնճասը մատէնտէն օլուպ, քէնտիսի կէյիք տէրիսինտէն միւ-րէթթէպ օլտուղու, վէ իւզէրինտէ գան լէ-քէսի պուլունտուղու հալտէ, պիտի ատէտ ագճէ քիսէսի պուլունտուն, վէ մէգըիւր քիսէնին իսթ իւշ կիւն էվլլէ էօլտիւրտիւկիւ Պօտէօ նամ գըղըն իտուկի րանա սուրէթ-տէ անաշըլմը իտի : Մէգըիւր քիսէնի Վիթթուար Պօտէօնէ, սինետր Մալօաղօնտան գըղը վէրմիւշ օլտուղունտան, բէտէրի սինետր Մալօաղօ իւր մագթուլէնին գօշուսու լա-կութ նամ գատըն, օլ պապտէ չէհատէթ իթ-միւլլէր, վէ սահիպճինայէթ հէր նէ գատար մէգըիւր քիսէնի պիտի եէրտէն սաթըն ալմը օլտուղունտա իտաւա իթմիւշ իսթտէ, իս-պաթընա գատըր օլամատըղընտան, ճինա-յէթի թէպէյեիւն իյլէմիւշ իտի :

Տէվ-Է :

— Անաթ օլի նամ ղազէթասըյա, Մի-սայիլիտիս էֆէնտի միլլէթինէ եիկիրմի սէնէ խըտմէթ իթմիւշ իքէն, Բաթթիք-խանէլէրի, միւքեաթաթ օլարագ միւ-մայիլէյհի մահպուս իթտիլտի, վէ մահ-պուսիյէթինտէնտէ իսթլաս օլտու պիթ-տի : հալ պու քի, գանն իտէրիք քի րում բաթթիքխանէսի չու էմրի պասիլէթին մուղայիլինտէ օլան հարէքէթի իշին պին քէրրէ բէշիման օլտու : զերա, Միսայի-լիտիս էֆէնտիսին չիմտի գալէն վէ Ֆի-իլլէն քէնտի հուգուգունու տալանա չը-գըշտըրը, վէ բաթթիքխանէնին, քեաթ-Ֆէյի էֆալ ու հարաքեաթը նահէմվա-լէսինի ալէմէ ֆաշ իթմէյէ պաշլատըրը չէյլէ տուրօնու, էօթէտէն Աֆիլթաղ նամ ղազէթա իսթ, Անաթ օլու ղազէթա-սընը մուվար վէ կիւնլիւքլէր իւր տրաթ-

տրորձը պահպար տերձ իյլէմէյէ պաշ-
լամը՝ օլտուղունտան, պիզիմ Բաթրիք-
խանէյէ պիր նասիհաթ օլտուն նիյէթիյ-
լէ, բէյտէրբէր տերձ ու պէ եան իտէրիզ . . .

«Եռնանիսթան կազէթալարընըն եազ-
արգլարընա կէօրէ, պազը Մէթրօթօլիթ-
աիզ գալմըշ էբարհիալարա իէրա Սինօ-
թօսուն թայեին իտէձէկի տէսթօթլարըն
արասընտա իգնատիօս Ձէրվօս նամ պիր
Մօնասթիր իկումէնօսու օլտու, իթօլօս
էսթօթու Բրօգօթիօս էֆէնտի պու զա-
թըն նէ մաթա օլտուղունտա խապէր
վիւրէրէք, պու զաթըն թահզըզ օլմա-
արգձա Մէթրօթօլիթիէէ շաեան կէօ-
րիւմէսի ճայիզ օլմայաձաղընը, վէ իզ-
թիզայի հալտէ լայըզ օլմաարգընը իպրազ
իտէձէկիին Աթինա իէրա Սինօթօսունա
իթթար իյլէմիշ օլմաղլէ, իէրա Սինօթօս
տուր իյլէմիշ վէ մէրգուլ իգնատիօս թէր-
վօս, իթօլօս Տէսթօթու Բրօգօթիօս իլէ
մուհաքէմէ օլմազըղը իսթիտա իյլէմիշ:

«Եռնանիսթան ըուհպանլարընըն շու-
հարէքէթի տօղընտու բէք մէտհ ու սէ-
նայէ շաեան օլտուղունտան, Բաթրիք է-
ֆէնտիէէ իսթար իտէրիզ . չիւնքի, չօգ
տէֆա պիր Մէթրօթօլիթին վէֆաթը
զուհուրինտէ հէնուզ մէյթ մէյտանտէ
իքէն, էհալիէէ սիւալ իթմէքսիզ, հէման
եէլինէ պաշգասընը թայեին իյլէտիլէր:

«Իյթէ պիր էմալ— Սապրգ իգօնի-
օն տէրտի օլտու, թասհիհի միլաձ իլին
Տէրի-սաատէթէ կէլմէք միւրատ իթտի-
կինտէն, Մէլիթուբօլէօս Ֆազիլէթլու-
քիր էվէէնիօս էֆէնտիյի թէօլօկիգօն
իսթօլթօսունտա իմթիհան, վէ Մէթրօթօ-
լիթիք տէֆթէրինէ գայտ, վէ Մէթրօ-
թօլիթ վէքիլի իգօնիու էփիսթօթօսուն նասպ
իտէրէք կէօնտէրմիշէր իտի:

«Իգօնիու նէօֆիթօսիհասընը պուստա
վէֆաթ իթտի, վէ մէյթի հէնուզ խա-
նէսինտէ եաթար իքէն, վէ Մէլիթուբօ-
լէօս քիր էվէէնիօս իգօնիօն էբարհիա-
սընտա հազըր իքէն, Գանօնիսմօս մու-
ձիպինձէ էհալինին բէյինի ալմազսըզ,
անսըղտան մէյտանա պիր իգօնիու չը-
գարտըլար, սանքի եաղմա վար իտի:

«Պունու տիմէմիզտէն միւրատ չիմօի-
քի իգօնիու Ֆազիլէթլու քիր Սօֆրօնի-
օս լայըզ տէել իտի տիմէք տէել, իս-
թաղֆիրուլա, վէ հաթթա քիր Սօֆ-
րօնիօս կիպի իսթիտատու վէ գապիլի-
յէթլու Մէթրօթօլիթ Գօնեա իբարհիա-
սընա էպուլ Ֆաթիհ ասրի սաատէթին-
տէն պէրու կէլմէմիշ տիսէք ճայիզ տիր,
Ֆազաթ բաթրիքխանէմիզին պազը սը-
րալարտանիզամըզ լըղընը պիտիմէք տիր:

«Մէլիթուբօլէօս քիր էվէէնիօս հէմ
վաթան իտի, էհալինին տիլինտէն վէ տի-
նինտէն անլար, վէ բաթրիքխանէմիզին
Բրօսէնթա թապիր իթտիլի Ֆարայիզի
լազըմէ իլէ միւթթասըֆ իտի, Ֆազաթ
պիր պիւլիք գուսուրու վար իտի քի,

Անասուլուլու իտի . հա' Անասուլուլու, հա'
Պուլկար, իքիսիտէ պիր տիմէք տիր . Ֆա-
զաթ, Անասուլուլարըն ահվալը Պուլկար-
լարընզընտան տահա բէրուշան տիսէք
ճայիզ տիր . աձապ Անասուլուլու հէմէհ-
րիլէրիմիզ նէ վազըթ դաֆլէթի ձէհա-
լէթտէն պիտար օլուպտա հուգուգ-
լարընը թանրեաձաղար, գէվալը Մէ-
թիմիլա քիր Ագաթանկէլօս, Անասուլու-
լուլուլու իլին գուլպան օլտու:

«Վէ սապրգ նէօկէսարիաս Ֆազիլէթ-
լու Լէօնթիօս էֆէնտիլի իլք մուրաֆա-
տա ազլ իթտիլէր . նիշին, զիրա Անա-
սուլուլու իտի . տօղընտունու սէօյլմէք
լազըմ կէլիլ իսէ, Լէօնթիօս էֆէնտի
մէսնէտտէ պուլունան էքսէրի Մէթրօ-
թօլիթիք Ֆայիզ տիր, էմմա Անասուլ-
լուլուլու պօզուեօր, Մէզհէպ թէպիլի
իթմէք կիպի Անասուլուլուլուլուլու թէպ-
տիլ իթմէք ասան օլսայլուր, պէլքի
պուլար օլմազ ըտը:

«Անաթօլի կազէթասը նիշին պու տէ-
րէձէ գօվալանտը . զիրա սահպիլ Անա-
սուլուլու իտի:

«Վիզանթիս դազէթասը Բաթրիք վէ
քիլիսէ ալէյհինտէ եազմատըզ տրաձի-
ֆէթ պրազմամը իտի, վէ հաթթա
Բաթրիքխանէ ըուհպանլարընա բիձ չօ-
ձուղար եարտըրպտա, սօպանա աթ-
տըրուր, վէ Գեաղըս-խանէ պօղազընը
ըուհպանլարըն բիձ չօձուղարըն լէշէրին-
տէն տօլտուրմուշ իտի, նիշին էքիսիա
օնա տախիլ իթմէտի . Անաթօլիգօս Աս-
թիլ Բաթրիք ալէյհինտէ «Վէլէլէ-
թիս էլէլէլէ» եանի խարապիլէթին
մէքրուհու, հասըլը Անթիսիսթօս տէ-
յի եազմը իտի, նիշին Բաթրիքխանէ
թարաֆընտան Պապը-Չապթիլէնէ տա-
վէթ օլունմատը . վար իսէ, Անասուլու-
լուլուլուլու իտի:

ԱՖԷՐ—

— . . . խմբագիր .

Մինչեւ ցայսօր իբր անտարբեր անձ մը,
Գահիրէի մէջ ծագած ազգային երկպառա-
կութեանց, լոկ հանգիստեան, ու միանգա-
մայն խաղաղութեան ծիրանածիր դրօշը հո-
րիգօննուս վրայ ծփալը տեմնելու ցանկա-
ցողներէն մէկն էի, Լոիկ մնջիկ կը դիտէի թէ
մինչեւ երբ այս ազգաւեր անմիաբանութիւնը
պիտի տեւէ, որ բարոյապէս ազգի մը մահը
պատճառելէ ուրիշ բանի չի ծագայիր: Նա-
եւ հետաքրքիր էի գիտնալու, թէ ինչ է կամ
ո՞վ է այս մշտնջենաւոր երկպառակութեանց
շարժառիթը, վերջապէս բաղդ կամ դիպ-
ուածը յազեցուց իմ հետաքրքրութիւննա քա-
նի մը օրէ 'ի վեր է Գահիրէի առաջնորդի փո-
խանորդ Մկրտիչ եպիսկոպոսին եզրիպտոսի
սահմաններէն օղափոխութեան կամ . . .
պատճառներով հեռանալովը: Յիշեալ եպիս-
կոպոսը մեկնելէն 'ի վեր է որ Գահիրէի ժո-
ղովուրդին մէջ զգալի փոփոխութիւններ
տեսնուեցան, ասեղութիւնը սիրոյ, կոիւրսա-
ղաղութեան փոխուելով, կիրքերը հանդար-

տեղան, ու ազգի մը յառաջադիմութեան
պիտոյքները հոգալու նշաններ երեւիլ սկը-
սան: Որ ընդ հակառակն Մկրտիչ եպիսկո-
պոսին հոս եղած ժամանակը շատ ազգասէր
անձինքներ զգուած ու ազգային գործերէ
քաշուած էին: չեմ ուզեր վերոյիշեալ եպիս-
կոպոսին ունեցած անվայել եւ գայթակղեցու-
ցիչ վարմունքը հոս յիշել, բաւական համա-
րելով ուշիմ ընթերցողին ուշադրութիւնը . . .
թիւ Վարազային հրաւիրել, որուն մէջը զըր-
ուածներուն ստուգութիւնը բազմաթիւ ա-
կանատեան վկայներէ ապահովուած է: Իւր
ներկայութիւնը ժողովուրդին մեծագոյն մա-
սը եկեղեցի գալէ կարգիլէր, ու հիմայ գո-
հութիւն Աստուծոյ Սուրբ եկեղեցիին մէջ
խուռն բազմութիւն մը կը տեսնուի որ ջեր-
մեռանդաբար կաղօթեն, ասկէ կը հետեւի
թէ, Մկրտիչ եպիսկոպոսը փոխանակ Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի հոտին հովիւն ըլ-
լալու, գայլ մ'էր եղեր որ անմեղ ոչխարնե-
րը ցրուելէ չէր դադարէր, ամէն բան իւր
անձնական շահին ու անվայել վարմունքին
զոհելով:

Բայց եւ այնպէս մինչեւ ցայսօր իւր վը-
րայ եղած ամբաստանութիւններէն մին գուտ
ղրպարտութիւն մըն է. օրինակի ազագաւ
հասարակութիւնը գինեմոլ պատուանդանով
կ'օծէ խեղճը, ասիկայ այնպիսի զրպարտու-
թիւն մըն է, որուն նմանը չէ տեսնուած: Վա-
սըն զի վերոյիշեալ եպիսկոպոսը գինիին ինչ
համ ունենալը անգամ չիյոտէք, իրաւ է որ
օղի կը խմէ, բայց ան ալ ոչ չափազանցօրէն,
այլ շաբաթը եօթը ութը օր, օրը կէս կէս
կամ մէյմէկ օխայ, որոնց հաշիւը մոռցուեր
են հրատարակուելու Արշալոյս պատուական
լրագրոյն միջոցաւ 'ի լոյս ընծայուած հաշ-
ուեցուցակին մէջ: Ինչպէս որ ուրիշ ծախ-
քեր եւ պարտքեր մասնաւոր նկատմամբ
այլ եւ այլ քողերու ներքեւ ծածկուած են,
եւ որոնց մէկիկ մէկիկ յիշեցնելը պարտքս է
յաջորդ նամակաւս:

Կրօնաւոր մը մրտնդու անխիղճ նպատա-
կը չունիմ, բայց ճշմարտութիւնը խօսիլ, ու
Ազգիս իրաւունքները պաշտպանելով ժողո-
վուրդին կամացը արձագանք ըլլալը նուր-
րական պարտք մը համարած ըլլալով ան-
ձիս, Կոստանդնուպօլսոյ արքայապետ Պատրի-
արք Զօր ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ, ո-
րուն խաղաղասէր բնաւորութեանը բոլորո-
վին հակառակ է Մկրտիչ եպիսկոպոսին ըն-
թացքը, ու միշտ անվերջանալի կոիւնքու-
ու երկպառակութեանց «քաօս» մ'է անոր
կրկին եզրիպտոս դառնալը: Վստահ ըլլալով որ
սրբազան Պատրիարք Հայրը այս ամէն ան-
տեղութեանց վերջ մը կուտայ Գահիրէի ու-
րիշ արժանաւոր առաջնորդի փոխանորդ մը
ընտրելով, որով Մկրտիչ եպիսկոպոսին օ-
ղափոխութեան կամ . . . պատճառներով
իզմիւռնիա երթալը, եզրիպտոսի ազգայնոց
բարոյապէս առողջութեան պատճառ եղած
կըլլայ:

Մնամ եւայլն .

7 յունիս 1866 Գահիրէ:

ՎԱՀԷ

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆՔ ՀԵՐԱԼՏԵՆ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ
ԳԵՑ-ՕՂԱՅԻՏԱ ԶՈՂԱՅԻ ԵՕԼՏԱ, ԶՈՐՕՂԱՅԻ ԶԳՏԵՆԻԱԶ
ՓԵՐՏԵՐԷՐ ԳԱՐԵՐԵՐՏԱ ՆՈՒՄԵՐՈ 540: